

**R.P. Petri Leurenii Societatis Jesu, SS. Theologiæ
Doctoris, & SS. Canonum Professoris Vicarius Episcopalis,
Sive Tractatus Quaternarius Per Quæstiones & Responsa
Canonica Deductus**

Leuren, Peter

Coloniae Agrippinae, 1708

290. Qvot modis exspiret Vicariatus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74203](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-74203)

Quæstio 286. An Vicario generali debeatur quoque salarium, dum is est Canonicus, & de sua præbenda commodè vivere potest?

REsp. Debet ei nihilominus salarium, non se-
cūs ac externo assumpto in Vicarium. Sbroz.
l. 1. qu. 55. nu. 7. ubi etiam, quod possit deducere
expensas, quas alia domi facturus esset tanquam
reputatus præsens & residens propter ecclesia ser-
vitium. &c. l. 2. qu. 60. nu. 4. ex Pavin. de potest. Capit.
sede vac. p. 2. q. 10. n. 4. qui et si loquatur de Vicario
Capituli sede vacante, idem tamen est de Vicario
Episcopi ob eandem rationem; cum neque is gra-
tis teneatur locare operas suas Episcopo.

*Quæstio 287. An Vicarius mortuo Episcopo
consequi debeat salarium pro tempore, quo
vixit Episcopus?*

REsp. Debere illum id consequi à Capitulo.
Sbroz. lib. 2. qu. 55. nu. 3. cum Imol. in c. statu-
tum, de elect. nu. 27. non tamen tenetur Episcopus
succesor Vicario prædecessoris sui solvere sala-
rium, Sbroz. loc. cit. nu. 7.

*Quæstio 288. An Vicario ignorantis revoca-
tionem seu exspirationem sui Vicariatū de-
beatur salarium pro rata temporis post di-
ctam exspirationem?*

REsp. Affirmative. Sbroz. lib. 3. qu. 35. ubi : Vi-
carius Episcop, quamdiu revocationem sui Vicaria-
tū, & successoris creationem ignorat, consequi debet
salarium. Citat pro hoc Reb. off. in pr. de nominat.
qu. 14. nu. 71. Roman. in L. diem functio. ff. de offic.
Assess.

*Quæstio 289. Unde solvendum Vicario sala-
rium?*

REsp. Teneri Episcopum ex Camera sua con-
stituere Vicario suo salarium. Fagn. in c. quo-
nam. ne prælati vices suas. nu. 8. juxta i. charitatem.
& c. quicunque. l. 2. qu. 2. & gl. 24. Innoc. Card. Bu-
trio. Host. in c. præterea. ne Prælati vices suas. Mor-
tuò vero Episcopo, salarium pro tempore, quo
vivente Episcopo deservivit Vicarius eidem, sol-
vendum à Capitulo de bonis ecclesia vacantis.
Sbroz. l. 1. qu. 55. nu. 3. ex Imol. in Clem. statutum.
de elect. num. 7. Ex pœnas tamen & multis nulla
portio assignari potest Vicario pro ejus mercede.
Fagn. in c. presbyteri. de penit. nu. 36. sic responsum
testans à S. Congregatione Concil. Sed ne-
que in reparationem domus Vicarii quicquam
infumi posse ex hujusmodi pœnas pecuniariis,
centuisse eandem S. Congregationem, ait Fag-
nan. loc. cit. num. 38. ubietiam, quod licet Papa
quandoque ex gratia concederit Episcopis pau-
peribus facultatem, eas pœnas in certa summa in
reparationem Episcopalis palatii erogandi, ple-
rumque tamen eam denegarit. Proceduntque
hæc omnia multò magis in illis pœnis pecuniariis,
qua à SS. Canonibus, vel Synodalibus statutis
pro delictis ad certam quantitatem non sunt pra-
mitæ, sed ab Episcopi arbitrio dependent, vel

per sententiam, nullâ precedente Canonum vel
statutorum Synodali determinacione im-
ponuntur, ait Fagn. loc. cit. nu. 39. eo quod has pœnas
pecuniarias omnes S. Congregatio, etiam in sta-
tu egestatis Episcopi, censuerit indistinctè nequa-
quam aliis, quam piis locis & usibus esse appli-
candas, non obstante contraria consuetudine.

PARAGRAPHUS II.

De Expiratione Vicariatū.

*Quæstio 290. Quot modis expiret Vi-
ciatus?*

1. R Esp. Exspirare officium & jurisdictionem
Vicarii generalis Episcopi variis modis.
Ac primò quidem per mortem Vicarii naturalem;
mors enim omnia solvit. Pirh. ad tit. de offic. Vicar.
nu. 68. Non tamen per mortem illius, aut Episco-
pi, aut quamcumque allam amotionem propriè
vacat Vicarius; cum, ut dictum alia, non sit be-
neficium. Laym. in c. statutum, de rescript. nu. 5. A-
zor. loc. cit.

2. Secundò per renuntiationem expressam vel
tacitam factam ab ipso Vicario. v. g. dum è dia-
cesi discedit, in qua constitutus erat Vicarius,
animo non redeundi. Fagn. in c. presentata, de respi-
bus. nu. 10. & ex eo Pirh. loc. cit. eo ferè modo,
quo legati Pontifici munus legationis expirat, si
provinciam sibi commissam egressus fit animo
non redeundi. argumento l. 3. ff. de off. Praesidis. Fa-
guan. loc. cit. citatis gl. in c. præsentata, de off. Legat.
in 6. v. finit. Villadiego tract. de legat. qu. 16. n. 76.
Gambar. cod. tract. l. 9. n. 5. Idque abique eo, quod
Vicarius revocatus exiliter è diacesi. Nam eti de-
tur (quod tamen negat Fagn. loc. cit.) ut volunt Ho-
stieni. in c. novit. de off. Legat. & qui cum sequitur,
Archidia. Jo. And. in c. præsente. tit. eod. in 6. finiti
officium legationis legato non solum egresso è
provincia, sed etiam revocato: adhuc tamen aliud
est in Vicario Episcopi, differentia consistente in
hoc, quod ut citari Authores velint, ideo per so-
lum receluum à provincia animo non redeundi
non expirat legatio; quia legatus compelli possit
etiam invitus ad munus legationis obcundum &
continuandum, & hinc, sicut expresse renunciare
nequit legationi, ita nec possit tacite eidem renun-
ciare per egrégium è provincia; cum, qui potest
expresse renunciare, egrediendo è loco, in quo
eam exercet, animo illuc non redeundi, censetur
ei renunciare. E contra vero Vicarius Episcopi,
cum invitus compelli nequeat ab Episcopo (præ-
sertim ubi ei non erat subditus) ad suscipiendum
officium Vicarii, sed potius cogi deberet ad re-
sidentiam in loco beneficii (ui, sequitur, ut, sic
ut ipse ex præs. resignare poterat Vicariatu, ita
egressus è diacesi animo extra eam perpetuò ma-
nendi, eidem Vacariatu tacite renunciasse cen-
satur. Fagn. cit. num. 10. id ipsum num. 11. con-
firmans per texum cap. præsentata, de Testibus. ubi
probatur, eum, cui mandata est jurisdictione,
si de loco recedat, ubi erat exercenda, & ad
locum, in quo tenetur residere, proficiscatur,
non habere amplius jurisdictionem. Unde etiam
Card.

Card. & Felin. in cit. cap. praesente notant, absen-
tiam à loco cum obligatione aib. residendi morti
æquiparari.

3. Tertiò per mortem Episcopi tam natura-
lem, quam civilem, puta per renuntiationem
admissam à Papa, depositionem, translationem
illius ad aliam ecclesiam (veniunt enim hac om-
nia nomine mortis civilis) extinguitur mox ipso
facto omnis potestas & jurisdictione Vicarii. Pirth.
loc. cit. citans Sanch. de matrim. d. 30. num. 2. & 3.
Ventrigl. tom. 2. annot. 14. §. 1. num. 57. Sbroz. lib. 3.
q. 2. à num. 2. citans quamplurimos. Cùm
enim Vicarius generalis eandem cum Episcopo ju-
risdictionem, idemque tribunal habeat, repu-
teturque eadem utriusque persona, celsusque
per mortem naturalem & civilem Episcopi tri-
bunal & jurisdictione, cessare quoque necesse est
jurisdictionem Vicarii. Pirth. loc. cit. Pax. Jord.
lib. 12. tit. 1. num. 249. Et cum principalis con-
stituens definit esse dominus, vel quasi dominus il-
lus rei, cuius contemplatione constituerat Vi-
carium, cessat quoque Vicariatus, quia celsitate
causa præsumitur cessare voluntas, & dissolvi
mandatum: ex quo videtur ab initio adjecta, vel
saltem tacita inesse conditio, quod in eodem statu
maneat. Sbroz. loc. cit. nu. 4. citata L. cùm quis. ff. sol.
L. si Cornelius. tit. 4. & ibi Bartol.

4. Diximus, adeò que ante adventum successo-
ris Episcopi, cùm Vicarius non habeat jurisdictionem
cohærentem territorio principaliere, sed ac-
cessoriæ, & ideo non obstant L. meminisse. ff. de off.
Procons. & L. si forte. ff. de off. Presid. cùm loquatur
de Ordinario, tenente jurisdictionem principali-
ter cohærentem territorio, non autem accessoriæ,
sicut haber Vicarius ita ferè Sbroz. loc. cit. n. 7. Ex-
tingui autem officium Vicarii mox ab ejus trans-
latione in Confessorio (idem est de depositione &
renuntiatione illius in eo admissa) triamini Episco-
pus ignoraret susam translationem; quia eo ipso
cessat omnis jurisdictione Episcopi, tradit Sbroz. loc. cit.

5. Dixi etiam: ipso facto seu jure. Nam opus
non est revocatione facta per Capitulum. Pax.
Jord. loc. cit. n. 250. citans Felin. in c. ex parte. de re-
script. nu. 19. contra Henriquez in sum. l. 7. c. 21. §. 5.

6. Potrò jurisdictione & officium Vicarii ex-
spirat morte naturali & civili Episcopi, etiam re-
spectu caularum & negotiorum jam captorum E-
piscopo vivente, & regnante, ut ea perfidere ne-
queat, & hac ab eo profecta, aliisque gesta post
mortem Episcopi sive omnino irrita, tanquam fa-
cta à privato jurisdictione. Azor. p. 2. l. 3. c. 45. q. 14.
Pax. Jord. loc. cit. n. 252. Ventrigl. Pirth. citatique
ab illis cum communis, pro quo quoque Pignat. tom. 1. cons. 250. citat Archid. in c. 1. de off. Vicar. in 6.
nu. 2. Gloff. in Clem. fin. de Procurator. v. contestata.
ibidemque Cardin. nu. 5. Imol. nu. 17. Bero. in cap.
quoniam Abbas. de off. delegat. num. 100. Berlach. de
Episc. l. 4. p. 7. q. 6. n. 4. Rebuff. in pr. p. 1. tit. form.
Vicar. n. 162. &c. Tuetur tamen ipse Pignat. loc. cit.
nu. 2. contrarium, dum ait: Dico tamen, si Vicarius
ante obitum sui Episcopi caperit in causa procedere, hand
dubie, re non integrâ, prorogatur ac perpetuat sua
jurisdictione. Citat pro hoc c. gratum. §. nos autem, de
off. delegati. & ibi gloff. v. captam. Abb. nu. 1. Fe-
lin. nu. 5. Jason. in L. more majorum, ff. de jurisd. omn.
Iudic. n. 58. Decium ibidem nu. 42. Rotam decis. 9.
de dole & contumac. in antiquis, &c. Loquitur au-

tem Pignat. de Vicario, cut delegata causa cano-
nizationis. Citerque in specie sic censuisse S. Con-
greg. Rituum in Sepotiensis servi Dei Ioannis de Duola.
quod etiam sola citatio, licet non executa, suffici-
at, ut procedere possit Vicarius mortuo suo Epis-
copo. Quia si intelligatur Pignat. in casu, quo Vicar-
io sub nomine hujus officii delegata sit talis cau-
sa, non ab Episcopo proprio, sed à Papa, vera for-
te erunt.

7. Par ratione exspirare officium Vicarii per
permutterationem Episcopatus cum alio Episcopatu-
ac per translationem, tenent Ventrigl. ex Me-
roll. Theol. mor. tom. 3. d. 7. c. 7. dub. 5. nu. 473. Sbroz.
cit. q. 42. n. 11. & cum eò Pax. Jord. loc. cit. nu. 262.
contra Rebuff. pr. benef. form. Vicar. n. 225. Calde-
rin. conf. 4. de re script. Cuch. Institut. Iur. Can. de Vi-
car. Episc. nu. 155. Socin. conf. 27. l. 3. quos citat Sbro-
zius nu. 10. In permutatione enim non minus con-
tingit vacatio ecclesiæ permutteratæ, quam in trans-
latione ecclesiæ, à qua Episcopus transfertur.
Sbroz. cit. num. 11. cum gl. in c. si propter. de rescript.
in & vacante autem ecclesiæ exspire Vicariatus.

8. Quartò, per revocationem factam ab Epis-
copo. De quo paulò pôlt.

*Quæstio 291. An exspiret Vicariatus per ca-
pitivitatem Episcopi?*

R Esp. Exspireare illum, si Episcopus capiatur à
paganis, hæreticis vel schismaticis, tenet
cum gl. in cap. si episcopus. de suppl. negl. Prelator. in 6.
v. sed Capitulum. Ventrigl. loc. cit. aliquis; ed quod
velint amittere illum per hoc libertatem, & con-
sequenter jurisdictionem, & captivitas censeatur
mors civilis, & æquiparetur morti naturali. E con-
tra sentit Fagn. in cap. pertus. il primo. de simonia.
Pirth. loc. n. 68. non extingui per captivitatem Vi-
cariatum; ed quod Episcopus captus non efficia-
tur servus capientium, seu non amittat libertatem,
nisi de facto, prout intelligi debet et. c. si Episcopus.
dum ait: donec illum libertati restituiri contingere. ac
pari modo habitualiter retineat jurisdictionem, &
ea solum quoad exercitum suspendatur, & interea
devolvatur ad Capitulum; adeò que non sit civili-
ter moritus, quantum quoad habitum jurisdictionis
sed solum quoad jurisdictionis exercitum.
Prinde jam etiam Vicarii jurisdictione durante ca-
ptivitate Episcopi tantum suspensa est quoad ex-
ercitum, ita ut interea eam exercere nequeat nisi
forte exercitum illius committatur eidem à Ca-
pitulo & habitu remanet Vicarius.

*Quæstio 292. Qualiter exspiret Vicariatus
per revocationem?*

1. R Esp. primò: exspireare illum per revoca-
tionem factam ab Episcopo constitutente.
habet communis. Barbos. Iuris eccles. l. 1. c. 15. n. 44.
Ventrigl. loc. cit. n. 57. Pirth. n. 75. Sbroz. l. 3. c. 33.
Azor. p. 3. l. 3. c. 45. q. 14. Pax. Jord. l. 1. c. 257. citans
insuper plures alios. Sicut enim Episcopi volunta-
te & nominatione ordinaria jurisdictionem à le-
ge consequitur, ita quoque contraria Episcopi vo-
luntate removetur. Eo enim modo unumquodque
dissolvit, quo colligatum est, & per quas causas
res nascitur, per eas etiam dissolvitur. c. omnes res
de Reg. Iur. in 6. Barbos. Pax. Jord. locis cit. sed ne-
que Vicarius in suo officio est intitulatus, ideoque
ad libitum Episcopi revocari potest. Sbroz. l. 3.